

<http://www.fr.org.pl>

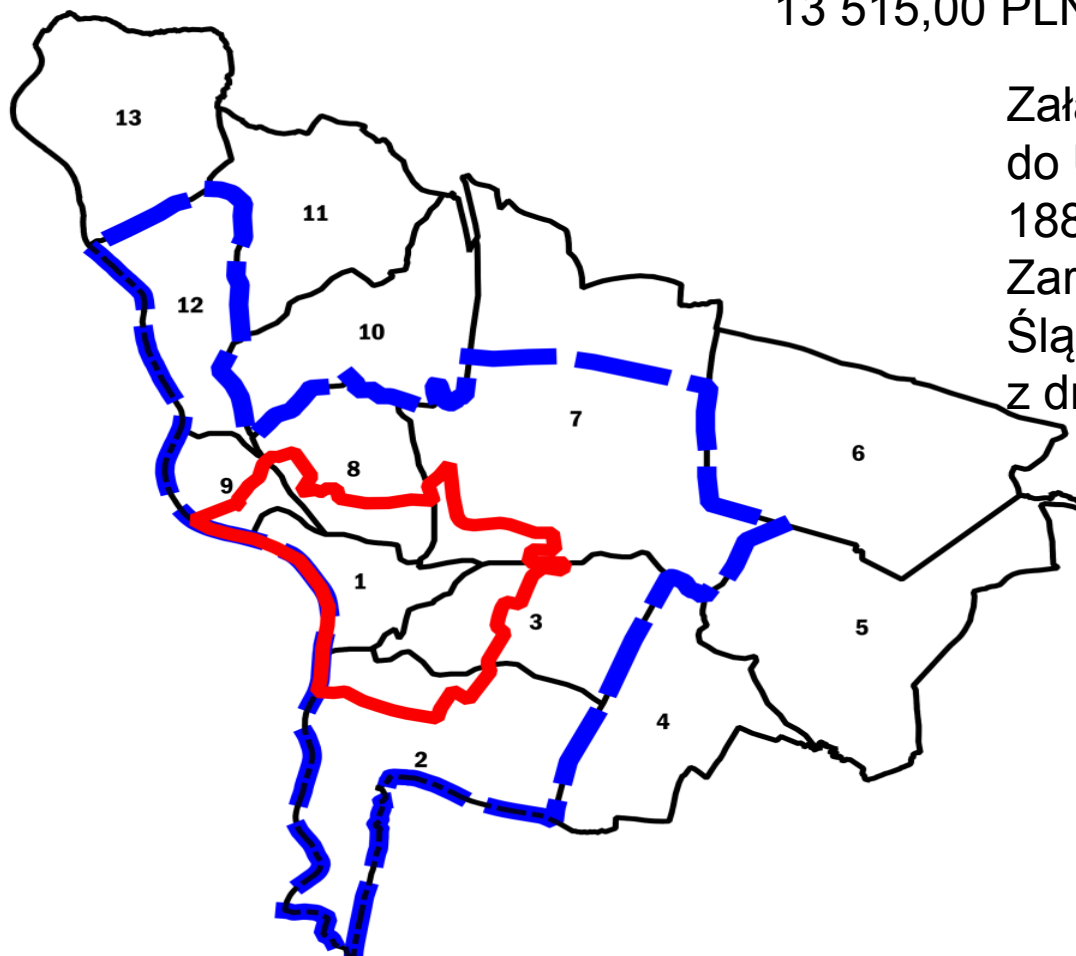
REWITALIZACJA W CIESZYNIE

INSPIRACJE

Spotkanie 1 :
28 listopada 2016

dr hab. arch. **Krzysztof SKALSKI**,
Forum Rewitalizacji, Cittaslow International

40 71/R/2016 Cieszyn Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyn
91 pkt. 121 635,00 PLN dofinansowanie, 135 150,00 PLN koszt całkowity,
13 515,00 PLN Gmina

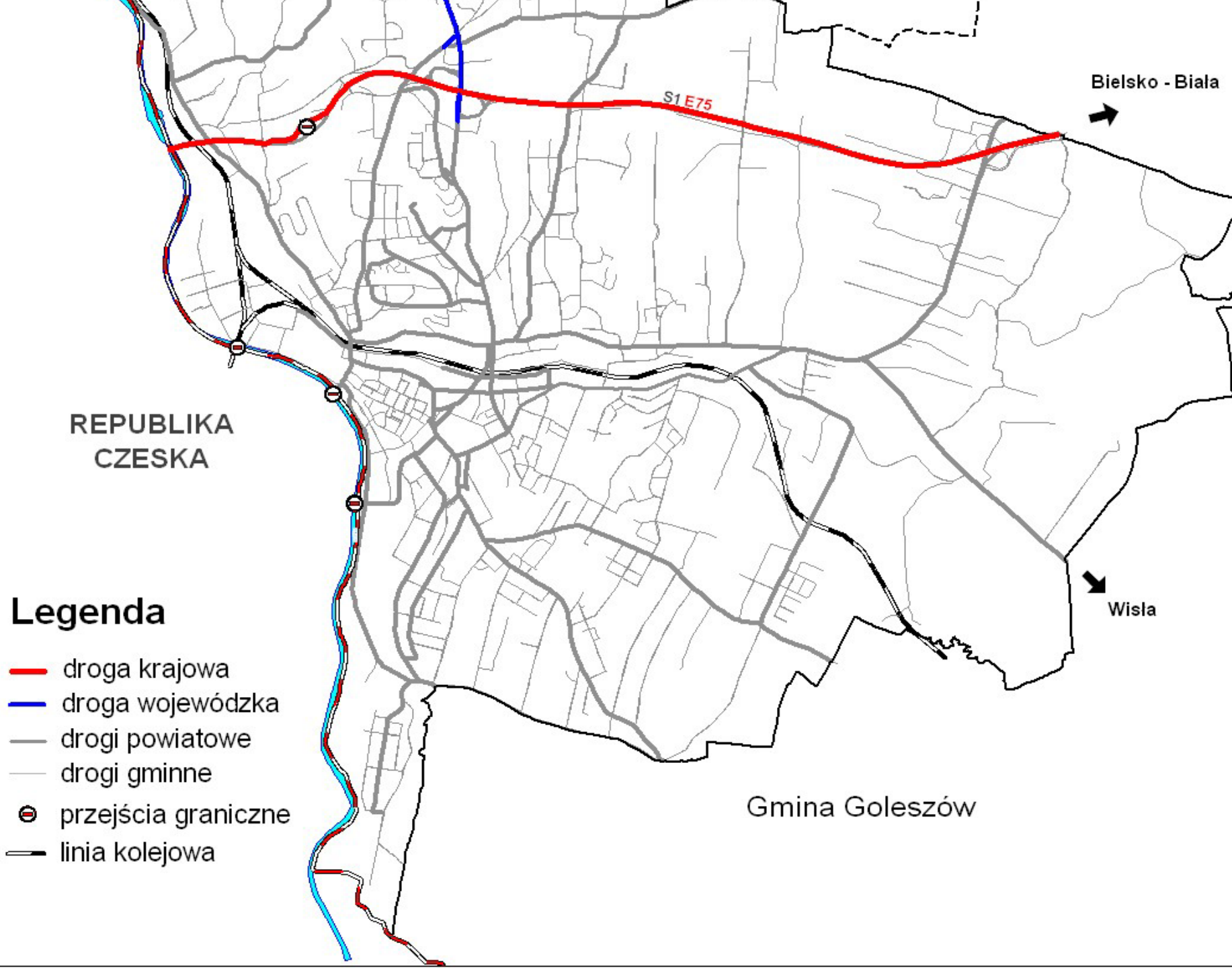

Załącznik nr 1
do Uchwały nr
1886/139/V/2016
Zarządu Województwa
Śląskiego
z dnia 20 września 2016 r

Legenda

 Obszar Zdegradowany
 Obszar Rewitalizacji

Mapa nr 5 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji
Źródło : Diagnoza Urzędu Miasta

Bielsko - Biała

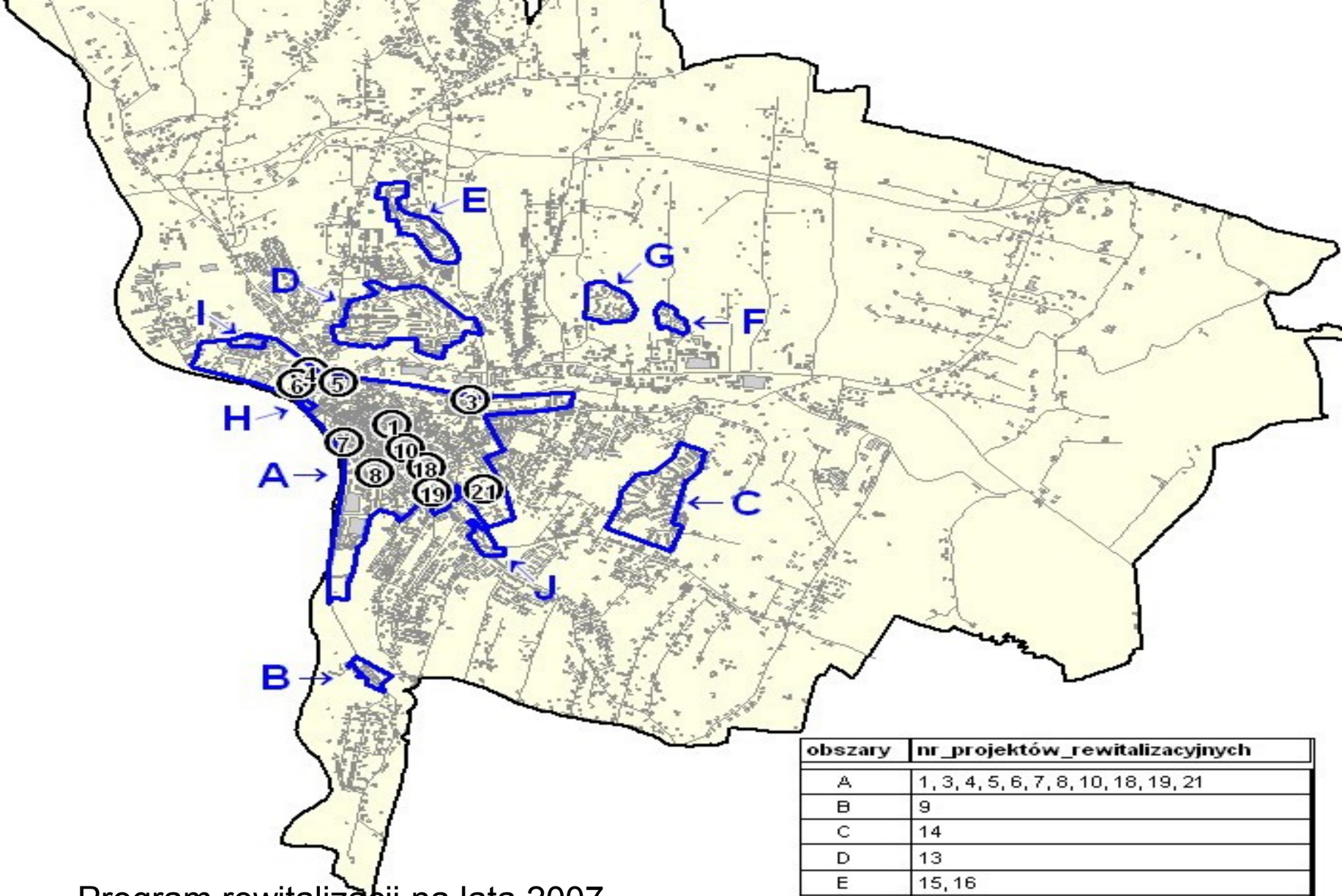
REPUBLICKA
CZESKA

Legenda

- droga krajowa
- droga wojewódzka
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- ⊖ przejścia graniczne
- linia kolejowa

Gmina Goleszów

Wisła

Program rewitalizacji na lata 2007-2013 i następane

obszary	nr projektów rewitalizacyjnych
A	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 18, 19, 21
B	9
C	14
D	13
E	15, 16
F	11
G	17
H	2
I	20
J	12

Wstępna, pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizowanego wskazuje na :

1. Obniżona dostępność komunikacyjna centrum utrudniająca korzystanie z oferty handlowej i usługowej obszaru, powodująca wyludnienie centrum z klientów preferujących raczej sklepy wielkopowierzchniowe i markety na obrzeżach miasta lub galerie handlowe w sąsiednich miastach

- ze względu na ukształtowanie ulic utrudnione dojazdy pod sklepy i punktu usługowe dla właścicieli (parkowanie, zaopatrzenie) oraz bariery komunikacyjne np. dla matek z dziećmi, niepełnosprawnych – wszystkie wejścia do sklepów przy ul. Głębokiej, Menniczej, na Starym Targu i w okolicach Głębokiej (np. Przykopa, Wenecja) mają wysokie progi lub nawet schody;
- niewystarczająca dostępność komunikacji zbiorowej (oddalenie przystanków autobusowych od centrum) i prywatnej,
- zmiana tablic informacyjnych na przystankach komunikacji miejskiej, stanowiąca odstępstwo od krajowych standardów, mało czytelne i zrozumiałe są również rozkłady jazdy udostępnione na www.cieszyn.pl
- brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych.

2. Dominujący, tradycyjny model prowadzenia biznesu w centrum miasta przez sklepy i punkty usługowe rozmija się ze współczesnymi potrzebami konsumentów:

- przedsiębiorcy z centrum utrzymują tę samą ofertę handlową, usługową (asortymentową) od szeregu lat, nawet wystój wystaw jest dość tradycyjny - co nie przystaje do współczesnego modelu konsumpcji,
- relatywnie krótkie godziny otwarcia sklepów w Śródmieściu to 09:00-17:00, za wyjątkiem kawiarni/restauracji i niektórych sklepów sieciowych, jest to nieadekwatne do potrzeb osób pracujących w po polskiej i czeskiej części Cieszyna; w sobotę sklepy są otwarte do godziny 13:00 (rzadko do 14:00 lub dłużej), w niedzielę nieczynne,
- niskie obroty powodują problemy z płatnością czynszów komunalnych za lokale handlowe i usługowe oraz generują zadłużenie drobnych przedsiębiorców z Centrum, a nawet ich bankructwo, co powoduje powstawanie pustostanów, ewentualnie w te miejsca wprowadzają się sklepy z tanią odzieżą, lombardy itp.

3. Niewystarczający ład architektoniczny w centrum

- niewystarczająca możliwość korzystania ze stref wypoczynku (zieleni np. Park Pokoju, strefy relaksu na Rynku, całoroczne ogródki kawiarniane),
- nieuporządkowanie reklam i szyldów jeśli chodzi o wielkość, styl i kolorystykę zgodnie z możliwościami „ustawy krajobrazowej” (potrzeba interwencji profesjonalisty w tym zakresie)
- w okresach świątecznych brakuje eksponowania i dekorowania elementów małej architektury, z zaangażowaniem wszystkich użytkowników przestrzeni Centrum (m.in. sklepów, punktów usługowych, mieszkańców itp.)
- w okresach letnich styl ukwiecenia i rodzaj użytkowych dekoracji (np. ławki, huśtawki) również nie spełniają oczekiwań wszystkich użytkowników
- brak oznakowania centrum miasta i jego zabytków

4. Brak połączenia aktywności handlowej w centrum Cieszyna z dostateczną liczbą wydarzeń kulturalnych

- aktywność handlowa w Centrum Cieszyna nie jest wsparta dostateczną ilością wydarzeń kulturalnych, które ściągają mieszkańców (całe rodziny) i turystów oraz wszechstronną promocją Śródmieścia (w tym w języku czeskim),
- konflikt funkcji: ciche Śródmieście jako strefa przyjazna dla mieszkańców – kontra „żywe” Śródmieście (**centrum miasta jest ze swej natury miejscem konfliktów KS**) z wydarzeniami artystycznymi do późnych godzin nocnych
- brak diagnozy potrzeb mieszkańców w zakresie kultury pełniącej funkcje integracyjne, które przyciągnęłyby mieszkańców do centrum w godzinach popołudniowych czy wieczornych (poza świętami rocznicowymi),
- niewystarczający stopień wykorzystania Wzgórza Zamkowego przez mieszkańców – oferta Zamku Cieszyn zbyt „dizajnerska” dla przeciętnego mieszkańca i niezrozumiała, brak pomysłów na udostępnienie tej przestrzeni mieszkańcom Centrum (w roku jest kilka imprez cyklicznych na Zamku, w weekendy brak propozycji aktywnego spędzania czasu poza zwiedzaniem wystaw, których charakter odbiega od oczekiwań przeciętnego mieszkańca Cieszyna).

4. Zarządzanie zasobami mieszkaniowymi Śródmieścia

- brak lokali pełniących funkcje osiedlowych centrów kultury/rad osiedlowych, w których mieszkańcy Centrum mogliby integrować się, wspólnie podejmować inicjatywy społeczne itp.
- dekapitalizacja techniczna budynków mieszkalnych będących własnością gminy (duży metraż lokali mieszkalnych w porównaniu z budownictwem wielkopłytowym, kamienice wpisane do rejestru zabytków, brak wind w 4-5 piętrowych kamienicach, co dla osób starszych i rodzin z małymi dziećmi jest barierą – w Centrum jest winda tylko w jednej kamienicy – opalanie mieszkań węglem, nieremontowane klatki schodowe i hole, brak zagospodarowanych podwórek z miejscem do wypoczynku i in.),

5. Ubóstwo, przestępczość i defaworyzacja (działania na rzecz „przemieszania społecznego”, social mix.,mixité sociale KS)

- ubóstwo, zwłaszcza osamotnionych osób (wdów, wdowców, osób na emeryturze/rencie, bezrobotnych etc.), którzy korzystają z zasiłku stałego pomocy społecznej niezbędnego do opłacenia wysokich czynszów w mieszkaniach komunalnych w Śródmieściu
- niska emisja jako przejaw ubóstwa i niskiej świadomości społecznej, brak skutecznej walki z paleniem w piecach odpadami i opałem o słabej jakości,
- hałas nocny i zakłócenia porządku publicznego, ciężkie przestępstwa w obrębie Centrum, związane z działalnością lokali gastronomicznych i rozrywkowych, dewastacją przestrzeni miejskiej przez chuliganów, osoby pod wpływem alkoholu/narkotyków (przemyt z Czeskiego Cieszyna, niebezpieczne sytuacje na linii obydwu mostów z Czeskiego Cieszyna do Cieszyna),
- brak oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci ze Śródmieścia (z Zamkowej 1 usunięto Świetlicę O! dla dzieci z ubogich rodzin ze Śródmieścia),

6. Partycypacja społeczna

- brak zainteresowania większości mieszkańców Śródmieścia aktywnym uczestnictwem w procesach decyzyjnych dotyczących przestrzeni w której mieszkają,
- bardzo zróżnicowany poziom aktywności społecznej organizacji pozarządowych działających na terenie miasta (zarówno postawy roszczeniowe, jak i postawy bierne, sytuacja trudna do zrównoważenia),
- roszczeniowe postawy części przedsiębiorców ze Śródmieścia względem lokalnego samorządu jeśli; chodzi o warunki prowadzenia działalności gospodarczej (np. wysokość czynszów).

... a jak patrzy na te problemy Unia Europejska ? Oto diagnoza sytuacji określona na konferencji UE w 2011 na temat :

WSPÓLNA ODPOWIEDZALNOSC SPOŁECZNA

Responsabilité sociale partagée

Restituer la confiance et assurer une cohésion sociale durable dans un contexte de transition

Shared social responsibility

Securing trust and sustainable social cohesion in a context of transition

28 Février
1er Mars 2011

Bruxelles
Commission européenne

28 February
1st March 2011

Brussels
European Commission

Contact : irene.malki@coe.int • +33 (0)3 88 41 37 46
http://www.coe.int/t/dg3/conf_fr.asp • <http://ec.europa.eu/social/coresponsibility>

DIAGNOZA STANU SPOŁECZEŃSTW EUROPEJSKICH (UE, 2011) :

- × rosnące nierówności, ubóstwo i brak bezpieczeństwa,**
- × ostra konkurencja do nieodnawialnych zasobów naturalnych,**
- × ograniczenia w absorpcji odpadów z działalności człowieka,**
- × szybkie zmiany klimatu (!? wciąż kontrowersyjne);**
- × migracja do Europy i obecność potomkowie imigrantów z prawem ubiegania się o pełne uznanie społeczne i polityczne,**
- × długi publiczne: wynik spekulacji na rynkach finansowych,**
- × osłabienie dostępu do ochrony socjalnej, zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa i dóbr publicznych w ogóle,**

- presja na rynkach globalnych i krajowych instytucji i społeczności lokalnych
- brak przejrzystości co do decyzji władz i kontroli demokratycznej;
- brak kompleksowej wiedzy na temat wpływu dokonywanych wyborów, co utrudnia realizację polityki zrównoważonego rozwoju;
- powiększenie odległości pomiędzy klasą polityczną i obywatelami,
- deficyt demokracji i form regulowania rynku,
- występowanie wizji krótkoterminowych (podważa zaufanie do instytucji demokratycznych, zwiększa ryzyko przemocy i zagraża spójności społecznej);
- mutacje społeczne i gospodarcze wzmocniane i nagłaśniane przez media, czyli

zachwianie podstawowych źródeł zaufania i spójności społecznej;

REKOMENDACJE DLA MIAST I WŁADZ TERYTORIALNYCH ZE STRONY UE :

- × **Artykuł 12: Miasta i władze lokalne :**
Władze lokalne, w tym władze miast, dzielnic i wsi są powołane do wspierania przejawów współodpowiedzialności społecznej oraz jej rozwoju -
 - a. **wzmacniania spójności** między celami sprawiedliwości społecznej, środowiskowej i międzypokoleniowej, określonymi w drodze wzajemnego porozumienia oraz wyborów indywidualnych i wyborów instytucjonalnych;
 - × b. **ustanawiania mechanizmów zarządzania partycypacyjnego i „deliberatywnego”**, ułatwiających podział odpowiedzialności społecznej przypadającej na poszczególnych aktorów;

c. **opracowania** wraz z innymi szczeblami administracji, **umów, kontraktów**, które ułatwiają powstawanie lokalnych struktur uczestnictwa;

d. **uzyskiwania poparcia mieszkańców** dla projektów tworzonych dla celów publicznych, w szczególności poprzez : ochronę, zachowanie i wzbogacenie dóbr publicznych, krajobrazu, dziedzictwa kulturowego i wszystkich zasobów lokalnych, przyczyniających się do wzmocnienia kapitału, motywacji i **zaufania społecznego**, włączając różnorodność, jaką wnoszą imigranci;

e. **rozwoju polityk lokalnych**, które uwzględniają wkład wszystkich do ochrony i rozwoju spójności społecznej, sprawiedliwego podziału dóbr publicznych (wspólnych), tworzenia zasad sprawiedliwości społecznej, międzypokoleniowej, w odniesieniu do środowiska i a także zapewnienia stronom prawa do negocjacji i do decyzji...

DEFINICJA REWITALIZACJI: **...JEST TO** **SKOORDYNOWANY PROGRAM**

...

- ▶ **...prowadzony wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników (inwestorów),**
- ▶ **– element polityki rozwoju,**
- ▶ **– przeciwdziałanie degradacji przestrzeni, zjawiskom kryzysowym,**
- ▶ **- pobudzanie rozwoju aktywności społecznej i gospodarczej, poprawa środowiska zamieszkiwania, ochrona dziedzictwa kulturowego,**
- ▶ **-zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju**
 - ▶ **(Instytut Rozwoju Miast 2010)**

CEL SPOTKANIA :

- ✘ Na razie nie proponujemy jeszcze konkretnych projektów
- ✘ tylko **poszukujemy kierunku** działań na wybranym obszarze GPR:
- ✘ w kontekście całego miasta, a nawet regionu

.... **Celem tego spotkania jest ukazać kontekst rewitalizacji w Kraju i w Europie, by zrozumieć lepiej uwarunkowania degradacji miasta i w tym kontekście odpowiedzieć w przyszłości na pytania o kierunki Kompleksowej rewitalizacji, zarazem :**

- gospodarczej
- społecznej
- przestrzennej

dla centrum Cieszyna

PLAN WYKŁADU

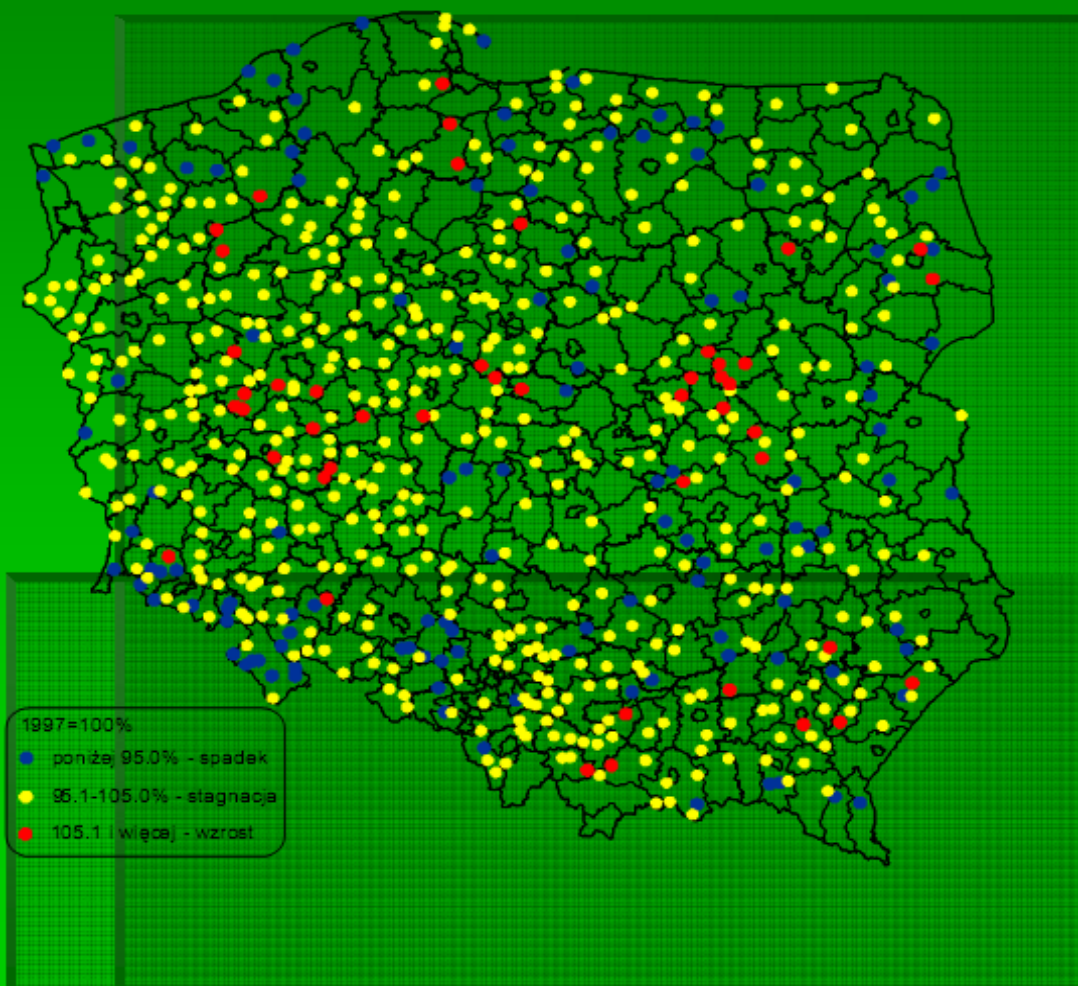
- × **Małe miasta w Polsce : stan, przekształcenia, zagrożenia upadkiem, zagrożenia rozwojem,**
- × **Rewitalizacja jako interwencja wobec „mutacji” tkanki miejskiej – procesy a program działań interwencyjnych:**
- × **Degradacja obszarów miejskich w XX wieku,**
- × **Rozmaitość obszarów miejskich w stanie kryzysowym,**
- × **Różnorodność interwencji naprawczych,**
- × **Przykłady – tereny przemysłowe, małe miasta, miasteczka, wsie, „blokowiska” ...**
- × **Integracja społeczna w dużych i małych miastach europejskich pod znakiem zapytania !**
- × **Podsumowanie: na kim spoczywa odpowiedzialność ?**

"MAŁE MIASTO"

- ✘ Przyjmuje się, że – formalnie- są to miasta nie przekraczające 20 - 30 tys. mieszkańców. Jednak analizy socjologiczne mówią, że to raczej pewien rodzaj społeczności lokalnej, o określonych, cechach społeczno-kulturowych i ekonomicznych, odróżniających tę społeczność od ludności wielkomiejskiej.
- ✘ Takich miast jest w Polsce około 670
- ✘ czyli 75 % wszystkich miast

(źródło prof. Krystian Heffner)

Miasta liczące poniżej 20 tys. mieszkańców, dynamika zmian ludności w latach 1997-2002

MIASTA LICZĄCE DO 20 TYS. MIESZKAŃCÓW
DYNAMIKA ZMIAN LUDNOŚCI 1997-2002

Źródło: prof. Krystian Heffner

Źródło: prof. Krystian Heffner

MAŁE MIASTA WG DOMINANTY

ZATRUDNIENIA :

- ▶ Przewaga funkcji usługowej,
w tym – funkcji turystycznej,
- ▶ Przewaga funkcji przemysłowej,
- ▶ Przewaga funkcji rolniczej

(w diagnozie dla Cieszyna 2007-2013 pokazano strukturę zatrudnienia i typologię grup społeczno-ekonomicznych K.S.)

MAŁE MIASTA – POTENCJAŁ ROZWOJOWY

ŹRÓDŁO : PROF. KRYSZTOF HEFFNER

ich łączny potencjał ekonomiczny, demograficzny czy społeczny jest nieporównywalny z potencjałem dużych centrów metropolitalnych czy grupy miast średnich – ale ze względu na dużą liczbę i rozkład w przestrzeni kraju;

ich znaczenie dla procesów rozwojowych kraju i regionów jest trudne do przecenienia.

**...WIELKIE FIRMY ODKRYŁY MAŁE
MIASTA...**

**„batalia o
prowincję...”**

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM

- ▶ Wychodzenie wielkich firm handlowych i usługowych na prowincję : Mc Donald i Carrefour Express, multipleks Cinema City..., **zagrożenie w rozwoju przestrzennym: jakie nowe inwestycje dopuszczać? Gdzie lokalizować ?**

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM

Rozwój sektora mieszkaniowego w małych miastach zlokalizowany na obrzeżach wielkich miast – rozlewanie się zabudowy peryferyjnej zagraża terenom rolnym i leśnym...

- ▶ batalia o „współczynnik intensywności” w krajach dawnej Unii europejskiej-
- ▶ **a gdzie miejsce na zrównoważony rozwój, wysoką jakość życia, na realizację postulatu o rozwoju „miasta zwarteo”**
- ▶ Czy Strategie rozwoju i Miejscowe Plany Zagospodarowanie Przestrzennego sprostają temu zadaniu ?

PRZYCZYNY PRZEKSZTAŁCEŃ I DEGRADACJI OBSZARÓW W MIASTACH

Techniczne starzenie się zabudowy :

- nowe wymogi użytkowników,
- nowe propozycje techniczne,
- nowe normy komfortu i bezpieczeństwa:

...przekształcenia w dzielnicach, to
konsekwencje postępu technicznego...

„NATURALNE PRZEKSZTAŁCENIA” DAWNEJ TKANKI MIEJSKIEJ (1)

- ▶ nowe relacje dom-praca, mobilność w XXI w. w konsekwencji : nowe programy funkcjonalne, nie są „zgodne” z dawnymi formami zabudowy w mieście,
- ▶ rozproszenie miejsc pracy,
- ▶ nowe powiązania praca – dom – handel- rekreacja,..
- ▶ mogą spowodować odrzucenie całych obszarów czy dzielnic miejskich, ich wykluczenie z życia miasta.

PRZYCZYNY PRZEKSZTAŁCENIA MIAST EUROPEJSKICH(2)

- ✘ dawna zabudowa :
- ✘ mieszkaniowa,
- ✘ zabudowa miejsc pracy,
- ✘ nie są już akceptowalne ze względu na higienę, zdrowie czy bezpieczeństwo pracy; -
- ✘ **Brak akceptacji, więc...wyburzenia, renowacje w kwartałach ulic, fabrykach**

INNE, NATURALNE PRZEKSZTAŁCENIA I DEGRADACJA OBSZARÓW MIEJSKICH (3)

▶ **Utrata pierwotnej funkcji i sensu dotychczasowej lokalizacji :**

Rozwój aglomeracji sprawia, że niektóre strefy zabudowane tracą pierwotny sens i rację bytu np. obszary przemysłowe o funkcji składowania, magazynowania. Miasto je „dogania” w swym rozwoju. (np. zakłady chemiczne : były na peryferiach a teraz jest wokół zabudowa - trzeba delokalizować - przenosić),

POSZUKIWANIE „NOWEJ RÓWNOWAGI”

- ▶ Niektóre obszary tracą potencjał handlowy (np. Bazar Różyckiego w Warszawie, dawne Hale w Paryżu) ich pozycja konkurencyjna zubożała wobec innych terenów (np. Zabłocie w Krakowie),
- ▶ dawna siatka urbanistyczna nie jest w stanie przyjąć nowych funkcji, np. drobnej wytwórczości, nowych form usług (ze względu na swój układ przestrzenny, morfologię)

POSZUKIWANIE „NOWEJ RÓWNOWAGI” DZIELNIC PRZEKSZTAŁCANYCH

- ▶ Pojawiają się inne możliwości wykorzystanie tego samego terenu :
- ▶ otoczenie niektórych sektorów przemysłowych, poprzemysłowych, handlowych nową zabudową mieszkaniową, „napierającą”,
- ▶ pokusa nowej zabudowy na terenach rolnych czy zalesionych ,
- ▶ **stąd oferta sprzedaży i możliwość uzyskania korzyści finansowych...a w wyniku – różne formy programów rewitalizacji**

-ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z UPADKIEM

-ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM

- ▶ „ucieczka” młodych,
- ▶ słaby przyrost naturalny,
- ▶ zmiany w składzie społeczeństw lokalnych,
- ▶ między innymi : starzenie się mieszkańców,

zadanie dla samorządów:

Jak utrzymać walory życia codziennego ?

Jak szukać i wybierać inwestorów i

Jak oprzeć się niektórym inwestorom ?

Jak zapobiegać degradacji społecznej ?

Jak zapobiegać degradacji przestrzeni ?

inspiracje ...

... w odpowiedzi na wyzwania dla małych i średnich miast XXI wieku kierunki możliwych rozwiązań są liczne i różnorodne

PROGRAMY REWITALIZACJI

**obejmują wybrane obszary miast
w krajach „starej Unii Europejskiej” już od połowy
lat 70....**

- 1. Dotyczą stref przemysłowych**
 - 2. Starych dzielnic mieszkaniowych**
 - 3. Blokowisk (osiedli mieszkaniowych)...**
-

BRR
HEITKAMP
0201-951010

954
Litronic

HEITKAMP
HYDRAULIK
UND
SCHAEREN

LIEBHERR

Bitte Schuhe
ausziehen!!!

...równocześnie obserwujemy rozwój ruchu małych miast : np. we Włoszech, w Polsce i innych krajach UE ponad 250 miast w sieci Cittaslow

Kryteria przyjęcia do Sieci dotyczą (wg statutu Ruchu Cittaslow) :

- 1. Polityki na rzecz środowiska,**
- 2. Polityki na rzecz infrastruktury technicznej i społecznej,**
- 3. Technologie i wyposażenie dla wysokiej jakości miejskiej,**
- 4. Waloryzacja i wsparcie produkcji rodzimej,**
- 5. Gościnność – recepcja przybyszy,**
- 6. Uwrażliwienie partnerów na problemy specyficzne,**
- 7. Wsparcie dla projektów i działań Ruchu Slow Food**

cittaslow

THE PROVINCE OF VARMIA AND MASURIA
« la Route de l'escargot »

REPORTER

KOMPUTERY

FLATR

LG

FLATR

FOLTA

**6 GŁÓWNYCH
OBSZARÓW
PUNKTACJA
MAKSYMALNA = 100**

**Citta
slow
=
jakość
życia**

18

Polityka środowiskowa

20

**Rozwój miasta
/ krajobrazu**

11

**Infrastruktura
techniczna**

15

**Jakość codziennego
życia miejskiego**

16

**Ekonomia, przemysł,
rzemiosło**

18

**Kultura, życie
społeczności i
integracja
społeczna**

Kryteria i wskaźniki dla oceny miast pretendentów do sieci Cittaslow

Polityki lokalne w odniesieniu do środowiska (przykład kryteriów)

- 1. Kontrola jakości powietrza, wody i gleby zgodnie z normami określonych przez aktualne przepisy prawa**
- 2. Plany promocji, wsparcia i upowszechniania selektywnej zbiórki odpadów i odpadów specjalnych (rozumiem, że np. szpitalnych). ***
- 3. Wspierania i upowszechniania utylizacji odpadów przez kompostownie przydomowe lub uprzemysłowione np. komunalne.**
- 4. Obecność oczyszczalni ścieków komunalnych lub związku gmin (konsorcjum).**
- 5. Komunalny program oszczędności energii, skupienie się na alternatywnych, odnawialnych źródłach energii (metody ogrzewania poprzez odpady stałe i biomasę).**
- 6. Zakaz O.G.M. dla rolnictwa. ***

Polityki lokalne w odniesieniu do środowiska (c.d.)

7. Regulacje lokalne formy reklam i sygnalizacji miejskiej.
8. System kontroli skażenia elektromagnetycznego.
9. Kontrola i programu redukcji hałasu.
10. System i program kontroli ograniczającej agresywne oświetlenie . *
11. Przyjęcia systemów zarządzania środowiskiem (EMAS i ECOLABEL lub ISO 9001; ISO 14000, SA 8000) oraz uczestnictwo w programach Agendy 21.*

** = obligatoryjne wymogi jakości.

**Rozwój miasta /
krajobrazu** **20**

**Punkty przyznawane za
realizację kryteriów
Ruchu Cittaslow**

1. Zapobieganie beładnej zabudowie miejskiej	2 / 1,5
2. Zachowanie wzorów historycznego krajobrazu	2 / 1,5
3. Aktywne kształtowanie krajobrazu oparte na koncepcji zielonego systemu z użyciem roślin autochtonicznych	2 / 1,5
4. Spis drzew i program dotyczący drzew w mieście	1,5 / 1
5. Rewitalizacja opuszczonych terenów, obszarów kryzysowych	2 / 1
6. Konserwacja / odnowienie historycznych terenów miejskich i wzorów	2 / 1,5
7. Poprawa jakości publicznych miejskich i zielonych przestrzeni otwartych	2,5 / 1,5
8. Koncepcje pełnych życia sąsiedztw i dzielnic różnorodnego użytku	2,5 / 1,5
9. Kreatywne wytyczne dla „małej architektury”, materiałów budowlanych., anten, kolorów	1,5 / 1
10. Informacja i wsparcie dla architektury ekologicznej (energooszczędnej i inne)	2 / 1
11	Max 3
12	Max 3
13	Max 3
14	Max 3

**20 pkt
Min 13**

**Max. 7 pkt
dobrowolne**

Infrastruktura techniczna i transport **11**

1. Jakość i wydajność publicznego systemu transportu

2,5 / 2

2. Jakość ścieżek rowerowych, parkingi dla rowerów i system bike and ride

2,5 / 2

3. Jakość warunków dla pieszych, strefy pierwszeństwa dla pieszych

2,5 / 2

4. Wdrożenie światłowodów i systemów bezprzewodowych

2 / 1

5. Internetowe usługi informacyjne dla mieszkańców

1,5 / 1

6.

7.

Jakość codziennego życia
miejskiego

15

1. Programy wsparcia lokalnych działań 2,5 / 2

2. Programy ułatwiające życie rodzinne 2 / 1,5

3. Centrum opieki medycznej 2 / 2

4. Dostępność całej miejskiej infrastruktury dla osób niepełnosprawnych 2 / 1,5

5. Wsparcie marketingu produktów naturalnych 2 / 2

6. Program „przyjaznych sklepów”
2 / 1

8.

9.

-
1. Promocja zawodów opartych n regionalnej ekonomii	2,5 / 2
2. Promocja rzemiosła i tradycyjnej pracy	2,25 / 2
3. Promocja małych przedsiębiorstw stosujących zrównoważone metody	2,25 / 2
4 .Certyfikacja produktów rękodzielniczych i artystycznych	2 / 1,5
5 .Promocja telepracy	2,5 / 2
6 .Edukacja w zakresie smaku i żywienia we wsp. z certyfikowanymi znakami jak Slow Food	2 / 1,5
7. Zakaz stosowania technologii modyfikacji genetycznych w rolnictwie	2,5

8

9

Ekonomia, przemysł,
rzemiosło 16

**Kultura, życie
społeczności i integracja**
18

1 Promocja i zachowanie lokalnych tradycji kulturowych i wydarzeń 3 / 2,5

2 Wsparcie klubów i działań integrujących nowo przybyłe osoby i mieszkańców 3 / 2,5

3 Programy zapewniające różnorodne działania kulturalne dla różnych grup 3 / 2,5

4 Powitanie, informacja i integracja zainteresowań gospodarzy i mieszkańców 3 / 2,5

5 Programy „miejskich” i szkolnych ogródków i edukacji prozdrowotnej 3 / 2,5

6 Informacja o celach i programach citta slow 3 / 2,5

8

9

... w tym kontekście

rewitalizacja obszarów kryzysowych staje się
pewną nadzieją na celną odpowiedź na te wyzwania

rewitalizacja w sieci cittaslow – staje się specyficzną
wartością dodaną dla miast do 50 000 mieszkańców

**– małe i średnie miasta historyczne – Śródmieścia:
mieszkalnictwo - przestrzenie publiczne- rozwiązywanie
indywidualnych problemów społecznych - socjalnych
(MOPS, ROPS):**

**MIESZKALNICTWO – REMONTY
MODERNIZACJA STARYCH ZASOBÓW:
MIESZKANIA LOKATORSKIE
MIESZKANIA PRYWATNYCH WŁAŚCICIELI
„KAMIENICZNIKÓW”, WSPÓLNOT,
SPÓŁDZIELNI, MIESZKANIA ZAKŁADOWE...**

Jardin: Meubles, Canapés et Objets de Décoration

11
RUE SAINT-JACQUES

MAŁE MIASTA PODLEGAJĄCE REWITALIZACJI...

- często rozwijają funkcje turystyczne,
- TAK, ale nie tylko,
- również funkcje inne jak np. wsparcia dla rolnictwa, rzemiosło, kooperacja z dużymi przedsiębiorstwami, klastry)...

Powraca więc pytanie dla Cieszyna :

- Czym „mogę być” jako miasto za lat 15-20 ze względu na:
położenie, klimat, Historię, umiejętności mieszkańców na rynku pracy
- w kontekście regionalnym , krajowym, międzynarodowym,
w konkurencji lub we współpracy z innymi miastami ?...

**JEST to PYTANIE PODSTAWOWE na
dzisiejszym spotkaniu :**

**Czym „może być” miasto
CIESZYN za lat 15–20 ???**

ze względu na:

- położenie, klimat, Historię, umiejętności
mieszkańców,
biorąc pod uwagę**
- kontekst regionalny, krajowy, międzynarodowy,
czyli :**
- w konkurencji z innymi miastami,**
- lub we współpracy w sieci miast o wspólnych interesach ?**

**Tworzenie przychylniej opinii
lokalnej
(własnych mieszkańców)
wokół kierunków
tradycyjnych i tematów
nowych...**

WOKÓŁ AGROTURYSTYKI... TURYSTYKI MIEJSKIEJ, KULTUROWEJ ?

Jest to bardzo trudna konkurencja z Zachodem Europy (bo tam już 40+50 lat doświadczeń...)
Polska jest mało znana w tym zakresie, poza kilkoma tematami ...

WOKÓŁ NOWYCH POMYSŁÓW NA „ MIASTO Z TEMATEM”:

- TARGOWISKO REGIONALNE ?**
- SPECYFICZNY PRZEMYSŁ ?**
- PRODUKCJA LUB KOOPERACJA W UJĘCIU
KLASTRA ?**
- CENTRUM RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO ?**

w 2016...

nowoczesne
miejsce han

Przykład : Realizacja nowego targowiska w Nowym Targu

ZAPRA

28 MAJA

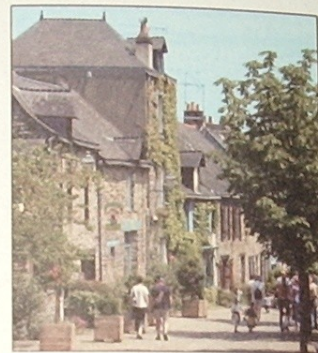
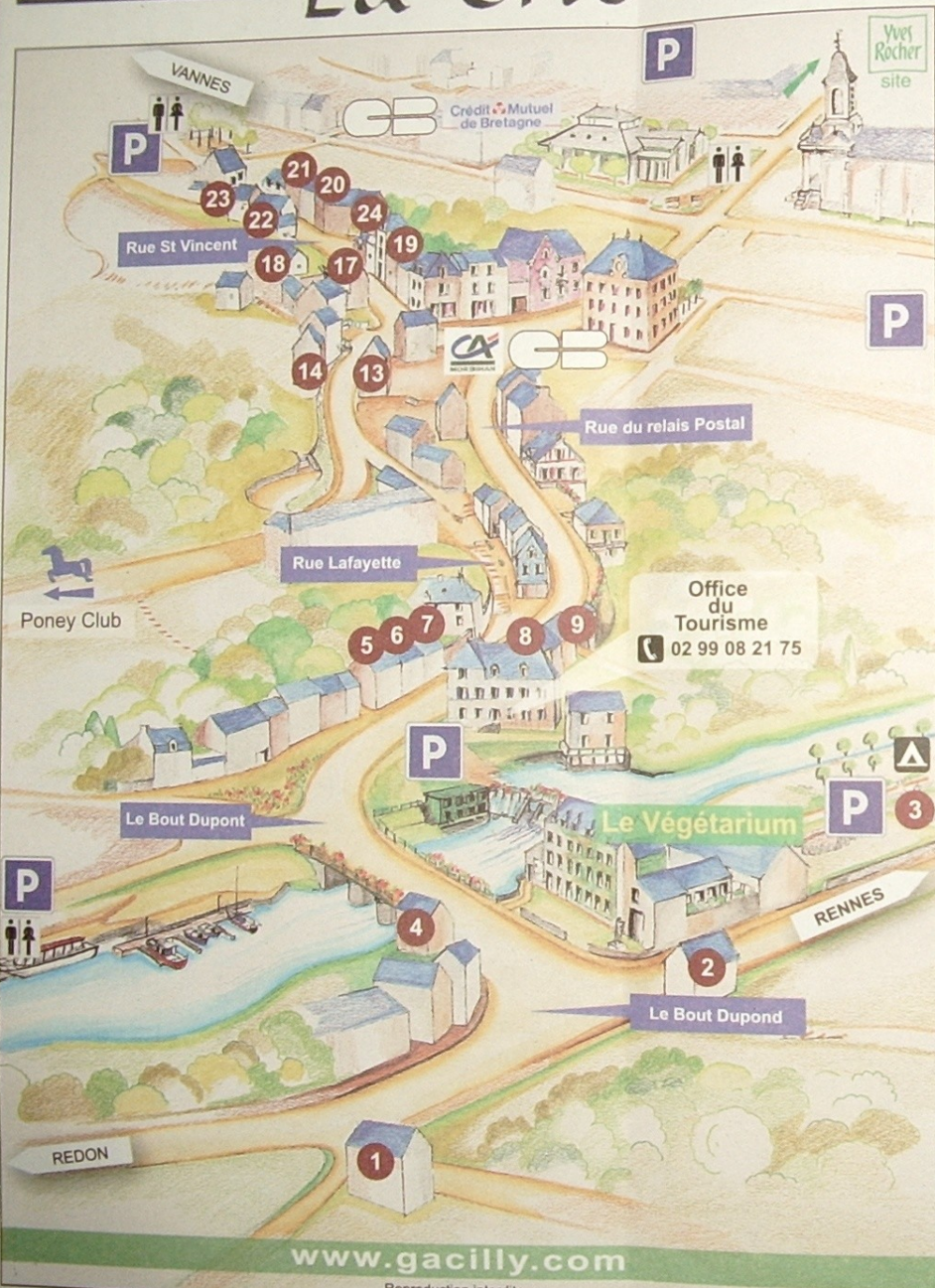
STARTUJE

**NOWA
TARGOWA**

La Cité des Métiers d'Art

1 - Fileur de Verre
Yvon & Rhénald Lecomte 02.99.08.12.46	14 - Atelier Filigrane (Création bijoux art)
Chamil Kassimov 02.99.08.12.46
2 - La P'tite Flam' (Bougies)
Annabel Hervieu 02.99.08.23.14	17 - Les Couleurs d'Automne
(Peinture sur feuilles d'arbres)
Christine De Falco 02.99.08.23.14
3 - Création Restauration de meubles
Pierrick Clainchard 06.75.03.42.97	18 - Souffleur de Verre
Marc Daligault 02.99.08.23.14
4 - Verre Gravé
Pascal Bellini 02.99.08.55.04	19 - Fil de Fée (Bijoux design)
Shantty Turck 06.84.01.55.04
5 - Bois Tourné
Jean-Pierre Chérel 02.99.08.11.58	20 - Atelier Maman Pic'Coton (Couture)
Isabelle Chanson 02.99.93.11.58
6 - La Mangrove (Fleurs séchées)
Monique Lelièvre 02.99.08.03.42	21 - Atelier Jouvenaud
(le Monde des Girouettes)
Jean Claude Mahé 02.99.08.03.42
7 - Atelier de la Citrouille (Poterie)
Véronique Duchemin 02.99.08.23.77	22 - Le Chaudron Magique (Savonnerie)
Vincent Goubin 08.99.08.23.77
8 - Lydia Truin
(Graveur-émailleur sur Cuivre)
Lydia Truin 06.07.38.50.09	23 - Sculpture (Bois)
Patrice Avoine 02.99.08.38.50.09
9 - Atelier du Cuir
Laurent Guéron 02.99.08.19.78	24 - Anwynn
Jérémy Lenne 06.16.21.19.78
13 - Terres de Gaude (Artisan broyeur)	

LA GACILLY (Bretania) : Centrum rzemiosła artystycznego

Week-ends de promenade - River Launches Demander Kelli ou Margaret
Day Boats 02.99.72.41.
www.bateaux-fluviaux-bretagne.com
 LOCATION SANS PERMIS • à l'heure • 1/2 journée • 16 jours

www.gacilly.com

Reproduction interdite

www.coupsdecoeurmorbihan.com

Mars 2006

Imprimerie : Martinet & Hironnelle. St Martin/Oust

250 tysięcy odwiedzających wystawę w sezonie, to co najmniej tyle posiłków w lokalnych restauracjach miasteczka

The background of the slide is a faded, sepia-toned image of a flag. The flag features a crest with a crown on top and a circular emblem in the center. Below the crest, the word "cittaslowe" is written in a cursive font. The overall tone is warm and historical.

**Integracja lokalna w skali miasta :
Zieleń miejska „prospołeczna”**

Zieleń miejska – przestrzeń ekspozycji i integracji (La Gacilly, FR)

**... integracja „historyczna i elitarna”:
w kilkugwiazdkowym hotelu (Ryn)...**

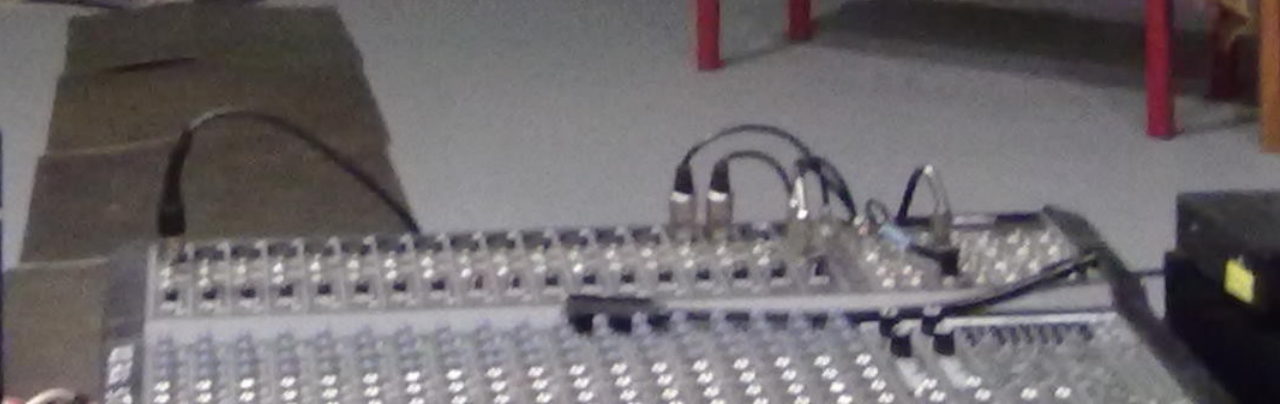

**... integracja poprzez wspólne tematy lokalne :
Centrum Kultury w Rynie : temat
wiedza o CHLEBIE – inicjatywa 30 gospodyń i
Prezesa Piekarni Lokalnej – degustacja i przepisy !!!**

CHLEB
CHLEB

Ryńskie Centrum Kultury

Integracja poprzez czynne uprawianie sportu...

WZK
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKO - MAZURSKIEGO

MINISTERSTWO
SPORTU I TURYSTYKI

GMINA
RYŃ

**BUDOWA KOMPLEKSU BOISK SPORTOWYCH
W RYNIE PRZY UL. HANKI SAWICKIEJ**

**INWESTYCJA WSPÓLFINANOSWANA W RAMACH
PROGRAMU "MOJE BOISKO - ORLIK 2012"
ZE ŚRODKÓW:**

BUDŻETU PAŃSTWA	500 000,00 PLN
BUDŻETU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO	333 000,00 PLN
BUDŻETU GMINY RYŃ	561 867,93 PLN
CAŁKOWITA WARTOŚĆ ZADANIA	1 394 867,93 PLN

Rozwój turystyki :

UWAGA : obszar staje się niekiedy „ofiarą własnego sukcesu”

Parking na Mont Saint Michel
w 2009 r.

TURYSTYKA ?

Uliczka na Mont
Saint Michel,
2009
(Lista
Dziedzictwa
Światowego
UNESCO)

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
wysokiej jakości

Najważniejszy jest jednak potencjał „endogeniczny” – własny, lokalny :

- Dziedzictwo kulturowe – architektura budynków, założenie urbanistyczne, *skoncentrowane w jednym obiekcie zabytkowym o wielkim znaczeniu lub stanowiące zespół urbanistyczny o zachowanej tożsamości ...*
- Dziedzictwo historyczne niematerialne,
- Dziedzictwo przyrodnicze,
- Krajobraz naturalny lub tzw. Krajobraz ewolucyjny (wg nowej nomenklatury UNESCO),
- umiejętności, kompetencje

....są podłożem, wszelkich dobrze „trafionych” projektów przekształceń

INNE KIERUNKI ROZWIĄZAŃ :

- ▶ **Tworzenie sieci miast powiązanych gospodarczo poprzez kooperantów – „klastry”, „grona tematyczne”**

WNIOSKI I REKOMENDACJE, CZYLI WARUNKI POWODZENIA :

- ▶ dobre , „trafione” pomysły lokalne,
- ▶ kontakt z innymi miastami, czyli wspólne projekty sieciowe,
- ▶ dynamiczni liderzy lokalni, nie tylko burmistrz i radni,
- ▶ sprawne przepływy decyzyjne i finansowe między instytucjami,
- ▶ pragmatyczne podejście do realizacji projektów : **„co jest skuteczne i daje efekty – to jest dobre !”**

Wytyczne RPO woj.śląskiego na lata 2014 - 2020 wspierają szczególnie :

- programy rewitalizacji tworzone dla dużych obszarów, niekiedy poza administracyjną granicą gminy,
- tworzenie Zintegrowanych Interwencji Terenowych – ZIT posiadających walor programów kompleksowych – rozwiązujących zadania gospodarcze, społeczne i przestrzenne.

Oznacza to, że **w naborach będą wysoko oceniane** programy zintegrowane, nawet międzykomunalne : w metropolii krakowskiej początek dały Świątniki Górne i Czernichów, Lokalne Grupy Działania (4-5 gmin) np. Lokalna Grupa „Blisko Krakowa” . Pierwszy program – ścieżki rowerowe 160 km, projektowane programy dla sektora biznesowego (zespół małych projektów), strategie „tematyczne” jak rekreacja, ochrona powietrza, promocja turystyczna, gospodarka komunalna , edukacja ...

Rewitalizacja starej dzielnicy mieszkaniowej

1. Określić wstępnie obszar rewitalizacji (wg wskaźników)
2. Zatrudnić kompetentną ekipę Operatora programu,
3. Przeprowadzić diagnozę demograficzną i socjo-ekonomiczną grup ludności w całym mieście i na obszarze rewitalizacji
4. Określić nowy program mieszkaniowy dla różnych grup społecznych, (przemieszczenie społeczne)
5. Wyznaczyć projekty przestrzeni publicznych do korekty i nowego zagospodarowania, (parkingi, korekta ruchu drogowego,
6. Zarezerwować pulę mieszkań zamiennych na czas remontu,
7. Określić preliminarz budżetowy i harmonogram robót
8. Realizować sukcesywnie konieczne przesiedlenia z zapewnieniem prawa do powrotu,
9. Poprawić równolegle stan infrastruktury technicznej

NA KIM SPOCZYWA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ?

- × ...inicjatywy regionalne i lokalne – w tym: **liderzy lokalni – przedstawiciele życia gospodarczego**
- × **A NIE TYLKO WŁADZE SAMORZĄDOWE**
- × **sprawne przepływy decyzyjne,**
- × **programy rządowe wsparcia** na rzecz projektów w małych i średnich miast (istniały lub istnieją w Europie zachodniej , bezpośrednio a nie poprzez doktrynę: „polaryzacja i dyfuzja”),
- × **programy regionalne** na rzecz wybranych obszarów rewitalizacji małych i średnich miast, ZIT, programy międzykomunalne (Strategia Rozwoju Regionalnego),
- × **Lokalne Programy Rewitalizacji (do 2023) i Gminne Programy Rewitalizacji** w ramach polityki regionalnej i polityki państwa ...(LPR i GPR w RPO)

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zaprasza na szkolenie: Rewitalizacja

Termin i miejsce spotkania:

Termin: **9 grudnia 2016r. (piątek) Nowy termin szkolenia**

Godz. spotkania: **9:00-15:00**

Rejestracja: **8:30-9:00**

Miejsce: **Katowice, ul. Moniuszki 7, I piętro**

Tematyka spotkania:

Nowa definicja i uwarunkowania rewitalizacji w perspektywie 2014-2020;

Inne definicje związane z procesem rewitalizacji: projekt rewitalizacyjny, obszar zdegradowany, stan kryzysowy.

Programy Rewitalizacji w perspektywie 2014-2020: cechy, elementy, przykłady;

Nowe narzędzia rewitalizacji: Gminny Program Rewitalizacji, Specjalna Strefa Rewitalizacji, Miejscowy Plan Rewitalizacji;

Konkursy na realizację projektów rewitalizacyjnych w programach regionalnych: projekty, beneficjenci, nabory;

Źródła finansowania programów rewitalizacji na poziomie regionalnym;

Budżet w projektach dotyczących rewitalizacji i kwalifikowalność kosztów;

Rewitalizacyjne projekty miękkie;

Partnerstwo publiczno-prywatne w rewitalizacji.

Prowadzący: Dariusz Kamiński - pracownik Ministerstwa Rozwoju

.....dziękuję za uwagę

<http://www.fr.org.pl>

FORUM REWITALIZACJI

Biuro: 20-111 Lublin, Rynek 8

*dr hab. Krzysztof Skalski, prof. UJ i PPWSZ
Rada Programowa Forum Rewitalizacji
Rada Naukowa Cittaslow International*